

De klok rond met ... Adolf Langhout

tekst Jorden Stegink / fotografie Han Hopman

Adolf Langhout viert 14 en 15 juni het 25-jarig bestaan van A.L.H.-Genetics. Langhout bouwde zijn onderneming rondom de import van hoogwaardige Holstein-embryo's uit de VS. Embryo's die bijvoorbeeld resulteerden in de fokstieren Duplex, Danilo, Goldday en Jotan, alsmede een grote aantal fokkoeien. Zoals de stammoeders van Snowrush en Snowfever, de twee hoogste Nederlandse DNA-geteste stieren, of de grootmoeder van de Europese reservekampioen Southland Alex Carola 11. Als partner in Quality Genes investeerde Langhout begin jaren negentig het destijds ongekende bedrag van 100.000 gulden in Delta Eugenie. De Mascot-dochter werd vervolgens de grootmoeder van de fokstieren Emir, Stylist en bovenal de succesvolle stiervader Mascol. Langhout drukt een stempel op de Holstein-populatie. Voor HIPlus! de reden om hem uit te nodigen voor een uitvoerig gesprek. Woensdag 27 maart reisde ondergetekende verslaggever naar Damwoude voor een interview van een heel etmaal; een primeur!

12.00

Aankomst bij kantoor "Yn'e Fûke", of te wel "In de fuik". Langhout is telefonisch in gesprek met één van de veehouders, waar hij een dag eerder op bezoek is geweest met buitenlanders. Derhalve alle tijd een

'Het is hier net een pleisterplaats,' aldus Langhout, die bevestigt dat Damwoude best veel inwoners heeft. 'Het dorp heeft een kernfunctie voor 10.000 mensen en is daarmee net zo belangrijk als Dokkum. Langhout werd in 1968 geboren in Bennekom, Gelderland en verhuisde 7 jaar later met zijn ouders naar Damwoude, Friesland. 'Ik voel me hier helemaal thuis. In het begin van A.L.H.-Genetics

Dagelijks emails te beantwoorden.

hand te geven aan de kantoormedewerkers Gerbrich Jousma, Froukje van der Veen en exportmanager Wiebe Put. Langhout legt de hoorn op de haak en groet hartelijk. 'Zin in koffie?' We nemen plaats aan een lange tafel. Even later schuift ook Arjan Werkhoven aan, verantwoordelijk voor de verzorging van de veestapel en de verkoop van de dekstieren. Kort daarna wandelt WWS-vertegenwoordiger Hans Boschma binnen voor een kop koffie.

Een kast vol met prijzen van de Veekeuring Noord-Friesland.

moest ik wel veel reizen om een netwerk op te bouwen. Inmiddels ben ik in contact met dermate veel melkveebedrijven en KI's, dat ik het beste kan werken vanuit kantoor. Dit lukt mede omdat ik vind dat wederzijds vertrouwen de basis van mijn handelsrelaties moet zijn. De melkveebedrijven waar ik genetica aan lever, zijn tevens de bedrijven waar wij willen terugkomen om stieren, embryo's en fokmateriaal van te verhandelen. Ik bouw graag handelsrelaties op met melkveehouders die beste koeien melken, planmatig investeren in fokmateriaal en kunnen omgaan met tegenvallers.'

13.00

'Met de fokwaarden van Observer zal het in april zeker wel goed komen?' Boschma knikt bevestigend en vertrekt. Langhout vertelt hoe hij combinaties maakt. 'Dat kan ik heel snel. Ik heb het beeld van de koe in mijn hoofd en ken haar pedigree. Vervolgens pak ik de stierenlijst en kijk welke stier past: die of die? Soms weet ik het binnen 5 minuten.' Langhout onderhoudt intensief telefonisch contact met fokkers. 'Wekelijks spreek ik er tientallen. Het is belangrijk dat fokkers de goede stieren inzetten. Zo houden ze interessant materiaal op stal. Mensen laten zich te gemakkelijk verleiden tot het gebruik van onbeduidende stieren. Jammer, want daarmee gaan hele lichten fokmateriaal verloren.' Langhout ergert zich wel eens aan het gebrek aan fokkerijkennis bij KI's. 'Zij hechten veel te veel aan de stieren uit hun eigen fokprogramma en koeien uit hun eigen fokgebied.' Bij de Nederlandse KI's in het bijzonder, ziet hij graag meer ambitie. 'Discussies over zogenaamde "gewone boerenkoeien" vind ik diep triest. Ik spreek graag over beste koeien. Of nog liever over elite-koeien. Streven naar de eerste plek, zoals de Olympische Kampioenen Epke Zonderland en Sven Kramer; dat mis ik in de Nederlandse fokkerij. Accountants wijzen telkens op fokkerijkosten en spreken nooit over fokkerij-omzet. Dit is net zo iets als veehouders adviseren hun land in te zaaien met kweek. De aanstaande quotumafschaffing is ideaal voor de fokkerij. Melkveehouders zullen meer oog krijgen voor de opbrengsten. In ieder geval voor de dagelijkse melkopbrengst per stalplaats.'

De zes donoren kunnen er weer een dag tegen.

13.39

Het is opletten geblazen; Langhout spreekt snel! Nog steeds aan de lunchtafel: 'Mascol doet het aardig als stiervader, maar fokt geen bijzondere koeien. Wel goede boerenkoeien.' Langhout lacht. Stieren ophemelen doet hij niet snel. 'Geen van de O-Man-zonen even naar hun vader. Neem als voorbeeld Man-O-Man. Geen slechte stier, maar de ene keer zie ik een brede dochter, dan weer een smalle. Of een met een hellende kruisvorm en dan weer een met een oplopend kruis. Echte topstieren worden zelden geëvenaard door hun zonen. Dat was met Durham ook al zo. Zijn zoon Damion fokt wel een beter exterieur, maar alleen als je hem inzet op scherpe koeien.' Over de huidige koers van fokprogramma's: 'De fokprogramma's zijn uitgemond in een wedloop om stieren met de hoogste DNA-totaalindex, terwijl veehouders juist belang hebben bij stieren van het type Leadman, Rudolph en Mr. Sam. Stieren waarvan de dochters hebben bezwezen langdurig productief te willen blijven.' Anderzijds erkent Langhout de praktische mogelijkheden voor het gebruik van DNA-geteste stieren. 'Als commerciële melkveehouder gebruikte ik liever jonge stieren uit de goede en veelgemaakte combinatie Planet x Shottle dan een middelmatige fokstier. Genomics is een prima selectiemiddel, mits je maar vergelijkt binnen dezelfde bloedcombinatie. Zo niet,

dan vergelijk je appels met peren.' Via via belanden we bij het afgelopen EK in Fribourg. 'Afgelopen week hebben zeker 3 Duitsers mij verteld dat ze het zeer positief vonden dat Nederland met koeien vertegenwoordigd was. Tevens waren ze lovend over de wijze waarop het Nederlandse team zich heeft gepresenteerd.' Langhout importeerde de BW Marshall-grootmoeder van Europees reservekampioen Southland Alex Carola 11 VG-89 en is nauw betrokken geweest bij de ontwikkeling van deze koefamilie. 'Deze Alexander-vaars viel direct na afkalven op. Ik heb er sterk op aangestuurd dat ze zou deelnemen aan het EK. Natuurlijk hoorde Nederland daar met koeien te zijn! Wat zouden we ervan vinden als het Nederlands Elftal niet naar het EK zou gaan? Nederland is een exportland van agrarische producten. Fokvee hoort daar bij. De stand kan tijdens de komende EK nog zoveel aan uitstraling winnen, bijvoorbeeld met Frau Antje, die in het Holland Holstein House kaasblokje van Friesland Campina uitdeelt.'

15.30

'Ik smeer altijd brood tussen mijn werk door.' In Langhouts keuken hangt de foto van één koe: Markwell Durham Daisy EX-92, de grootmoeder van Danilo en Goldday.

Article published by: **Holstein INTERNATIONAL**
www.holsteininternational.com

Zonder twijfel de stalfavoriet: Durham Adina EX-90.

Een fraaie Guthrie-zoon uit Wargo-Acres Blton Mopsie EX-92.

16.51

Gerbrich vraagt Langhout naar een dier waarvan materiaal is opgestuurd voor een DNA-test, maar intussen niet meer leeft. 'Hoeveel dieren worden iedere maand via A.L.H. op genomics getest?' Dat varieert van tientallen tot soms een paar honderd. Enerzijds brengt het extra administratiewerk met zich mee. Anderzijds levert het testen ook wat op. Uit een Red-Holsteindonor bijvoorbeeld kwamen de eerste zonen niet verder dan 115 gRZG. Desondanks zijn we zonen blijven testen. Kreeg de vierde maar liefst 140 gRZG! Daarmee heeft genomics de fokkerij een goede dienst bewezen.'

17.05

Gerbrich en Froukje gaan naar huis. Gelijktijdig arriveert mevrouw Langhout, de moeder van Adolf, voor de dagelijkse schoonmaakronde van het tot in de puntjes verzorgde kantoor. 'Adolf had op zijn kamer al speelgoedkoeien. Zo is hij begonnen. In Damwoude kwamen we dicht bij een boerderij te wonen. Dat werd

zijn domein.' Even later vertelt ze: 'Na zijn eerste reis naar Californië kwam Adolf terug met 6 fotorolletjes. We waren zo benieuwd naar de landschappen die hij had gezien. Bleek dat hij vrijwel alleen maar uiers had gefotografeerd.'

18.16

Mevrouw Langhout gaat naar huis. Haar zoon belt naar de VS: 'Adolf Langhout. Something going on there?'

18.30

Langhout typt gedreven op zijn toetsenbord. 'Typ ik zó hard? Mijn toetsenbord is versleten.' Kort daarna klinkt muziek uit zijn kantoor. 'Ik heb op internet meteen een nieuwe gezocht

Half tien 's ochtends; tijd voor koffiedrinken met de medewerkers.

en die ben ik nu aan het bestellen. Ik sta in de wacht. Zullen we straks een hapje eten in Dokkum?'

19.05

Voor het vertrek naar Dokkum neemt Langhout een kijkje in de oude stal. Links 6 volwassen embryo-donoren, rechts een koppeltje pinken en daarachter tientallen stieren die vrijwel allemaal als dekstier zullen worden verkocht.' Langhout wijst op twee fraaie witte stieren, volle broers uit de combinatie Guthrie x Wargo-Acres Blton Mopsie EX-92. 'Beide hebben zo'n 130 gRZG. KI's vinden dit te laag, terwijl veehouders het meest gebaat zijn bij dit soort stieren, die uitblinken in ontwikkeling en melkkracht. Als de DNA-techniek eerder was uitgevonden, was er nooit een Durham-zoon ingezet.' Tussen de donoren staat Baxter Lila VG-87, een dochter uit Comestar Goldwyn Lilac VG-89. 'Kijk eens hoe diep haar ribben zijn. En hoe attent ze is. Ze vreet en houdt ondertussen alles in de gaten.' In de eerste box staat Langhouts stalfavoriet, Durham Adina EX-90, afkomstig uit de familie van Atwood. 'Adina's moeder is Kingstead Skychief Adeen EX-94. Nou dit is Adeen II; ze

heeft precies dezelfde kop.' Adina blinkt uit in gebruiksvriendelijkheid. 'Kijk eens naar haar ligbed. Als enige van deze koeien houdt Adina haar stal schoon. Ze heeft slechts 1300 gTPI, maar daar zit ik niet mee. Met zo'n brede koe kan ik prachtig combineren. Ze is al drie keer gespoeld met Atwood.'

20.08

Aankomst bij Restaurant De Posthoorn, gelegen aan de gracht. 'Dokkum lijkt wel wat op Amsterdam. Buitenlanders vinden het een prachtige stad.' De ober weet al vrijwel zeker dat hij voor zijn vaste klant een steak kan noteren. Langhout staat sinds 25 jaar alleen aan het roer van zijn bedrijf. Mist hij geen

compagnon om ideeën mee uit te wisselen? 'Nee, want ik ben van mezelf behoorlijk koersvast. De fokkerij vraagt ook niet om ver af te wijken van je pad. Veehouders hebben belang bij een volgende generatie koeien die op zijn minst even goed is als de voorafgaande. Als je daarin slaagt, doe je het in de fokkerij echt al heel goed.' Over een eigen

koers gesproken. Terwijl Nederlandse foktechnici ruim twintig jaar geleden naar Amerika reisden op zoek naar donoren die geen voorkeursbehandeling hadden genoten, contracteerde Langhout volop bij Ron-Nan en S-F-L Holsteins, stallen waarvan het leek dat

Wyandottes, Langhouts favoriete kippen.

Langhout wijst een jonge Sudan-dochter aan.

iedere vaars een hoge exterieurscore kreeg en tenminste 13.500 kg met hoge gehalten produceerde. 'Dit bedrijf werkte met dieren uit sterke koefamilies, die zich in heel Amerika hadden bewezen. Ze hadden bijvoorbeeld Prices Chiefs Bess VG-86, de latere grootmoeder van Mtoto. Ik keek door de hoge prestaties van de vaarzen heen. Ik vond het vooral belangrijk dat de koefamilies waarmee zij werkten, door heel Amerika goede resultaten behaalden. Net zoals later de Dellia's van Regancrest deden.' Over de actuele Amerikaanse Holstein-fokkerij: 'De fokstallen De-Su, Elite Dairy Genomics én het nucleus-fokprogramma van Select Sires produceren samen jaarlijks meer embryo-drachtigheden dan heel Nederland bij elkaar. Het IVP-station Trans Ova Genetics in Iowa heeft 8000 vleesveekoeien als ontvangsters klaar staan.' Volgens Langhout zijn hiermee vergeleken de mogelijkheden in Nederland beperkt. 'Momenteel voeren wij gesprekken over het opzetten van een opfokcentrum waar commerciële melkveehouders hun jongvee kunnen laten opfokken. Deze dieren kunnen worden benut als ontvangsters en vervolgens na afkalven retour gaan naar de veehouders.' We maken een overstap naar Kamps-Hollow Altitude RC EX-95, de moeder van de stieren Jotan en Acme én de invloedrijke fokkoe Apple EX-95. 'Terwijl Altitude al 13 jaar oud is, leverde ze recent een van de hoogste DNA-geteste rode Alchemy-zonen, alsmede een van de hoogste jonge roodfactor-stieren. Dat is de kracht van een goede pedigree.' Uit het plafond galmt muziek van Al Jarreau. Tijd voor de terugreis.

23.00

Terug op kantoor; tijd voor bier en anekdotes. 'Ik heb altijd groot respect gehad voor de fokkerijpassie en ondernemersgeest van de foktechnici uit het oosten van Duitsland, terwijl ze met niets zijn begonnen. De energie van Edwin Brade, de voormalige foktechnicus van Masterrind, leek onuitputtelijk. Met hem heb ik op één dag 25 bedrijven bezocht; mijn record. Pas aan het eind van de dag, met nog één adres voor de boeg, bleek dat zelfs Brade moe

Overzicht van de stal met jongste koe- en stierkalveren.

kon worden.' Langhout verkocht aan Master-rind bijvoorbeeld de stieren Pretin, Lucifer, Jonk, Alves, Jotan. En Björk, een Bolton-zoon uit de Barnkamper Marilyn-familie. 'Zijn stammoeder heb ik als embryo in de VS gekocht.'

24.00

Langhout zoekt in zijn zorgvuldig samengestelde archief naar oude Amerikaanse stamboekpapieren. 'Grappig. Op deze staat een aantekening. Ik maak zelden aantekeningen. Zelfs als ik tien dagen op aankoopreis ben in de VS, maak ik amper notities. De combinaties, het aantal embryo's, de prijzen; alle gemaakte afspraken schrijf ik pas op zodra ik thuis ben.' Het laatste gesprek gaat over de zin van dochtergroepen. 'Het organiseren van dochtergroepen zou verboden moeten worden. Het is veel beter om te werken met de cijfers op papier, mits ze voldoende betrouwbaar zijn en de onderliggende pedigree best is.'

08.15

Op kantoor is alles nog rustig, evenals bij de koeien.

08.30

Gerbrich arriveert. Vijf minuten later verschijnt Langhout en neemt plaats achter de computer. 'Je kunt brood pakken, als je dat wilt.'

09.05

HI-fotograaf Han Hopman arriveert en zorgt voor nieuwe dynamiek: 'Goedemorgen Adolf. Wat zie ik, ben je afgevalen?'

09.40

Koffietijd, ook voor Johannes Rosier en de broers Feije en Tsjerk van der Meer, drie jonge mannen die regelmatig helpen met het verzorgen van het vee, inclusief Langhouts Wyandotte-kippen. 'We beginnen al op vrijdag met de weekendwerkzaamheden, zodat we op zaterdag meer tijd hebben voor koffiedrinken. Zo blijft het voor de jongens een gezellige activiteit,' aldus Langhout, die voor deze ochtend een bezoek heeft gepland aan het melkveebedrijf van Taeke Feenstra en zijn schoonzoon

Overleg met Taeke Feenstra en zijn schoonzoon Lieuwe-Jan Sangers.

Lieuwe-Jan Sangers in Kollum. 'Aan dit bedrijf heb ik met succes Lawn Boy-embryo's geleverd uit Golden-Oaks Perk Rae-Red P EX-90.' Maar eerst gaan we foto's maken op kantoor en in de stallen, te beginnen bij de luidruchtige Wyandottes. 'De Columbia's zijn het aardigst. De Patrijskleurige staan dicht bij de

natuur en zijn wilder.' Door naar de Holstein-afdeling, waar we ook de nieuwe stal bekijken met daarin de jongste koe- en stierkalveren. Hier staan rijen beloftevolle dieren zoals een O-Style uit Whittier-Farms Angelina VG-88 (Big Time x Ms Atlees Gold Abigail EX-91) of een Sudan-kalf uit een Freddie-dochter van Regancrest S Chassity EX-92. Verderop rent een Jordan-dochter van Wereldkampioene Harvue Roy Frosty EX-97. 'Die nemen de jongens deze zomer mee naar de keuring.'

11.37

In Kollum heet Taeke Feenstra ons welkom op zijn bedrijf met 60 melkkoeien. Aansluitend toont hij zijn embryo-donor Noard Easter Red Lawn-Red P VG-86 en haar twee beste Jotan-dochters, waarvan de oudste uit een prachtig uier dagelijks 37 kg produceert. Langhout kijkt eveneens tevreden naar een Planet-vaars met VG-86 uit Farnear-TBR Asset Absolute VG-87 (Bolton x Shottle). Feenstra kan ook uit haar aantrekkelijke jonge dochters laten zien, waaronder een Iota met 2300 gTPI, die is gespoeld voor Italië en binnenkort opnieuw wordt opgestart. Voordat we vertrekken, loopt Langhout naar de pasgeboren kalveren. Uit de jongste Jotan zijn roodbonte kalveren geboren van Dakker RC en Snow RC. Langhout voelt

Taeke Feenstra, melkveehouder in Kollum, vertelt over zijn fokvee.

aan hun kop. 'Beide hebben waarschijnlijk hoorns.' We nemen afscheid en rijden terug naar kantoor. 'Dit bedrijf laat zien dat je uit een fokkerij-investering een goed rendement kunt halen. Uit de Lawn Boy hebben we al meer dan 50 embryo's verkocht. Dat levert dit bedrijf een mooi

bedrag op aan extra inkomsten.' Als Langhout de auto in de garage parkeert is het 12.15; het etmaal is erg snel voorbij gegaan. ■

Article published by: **Holstein INTERNATIONAL**
www.holsteininternational.com